

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Homilia I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74915)

S. GREGORII

PAPÆ,

IN EZECHIELEM PROPHETAM

HOMILIARVM LIBRI II.

PRÆFATIO.

*Dilectissimo fratri, Mariniano Episcopo, Gregorius Episcopus
seruus seruorum Dei.*

HOMILIAS, quæ in beatum Ezechielem prophetam, ut coram populo loquebar, exceptæ sunt, multis curis irruentibus in abolitione reliqueram. Sed post annos octo, petentibus fratribus, notariorum schedas requirere studui, easque favente Domino transcurrens, in quantum ab angustiis tribulationum licuit emendavi. Tua itaque dilectio has sibi ad legendum mitti poposcerat: sed valdè incongruum credidi, ut aquam despicabilem hauriret, quem constat de beatorum Patrum Ambrosij atque Augustini torrentibus profunda ac perspicua fluenta assidue biberere. Sed rursus dum cogito quòd sæpe inter quotidianas delicias etiam viliores tibi suaviter sapiunt, transmissi minima, legenti potiora; ut dum cibus grossior velut pro fastidio sumitur, ad subtiliores epulas avidius redeatur.

IN EZECHIELEM PROPHETAM

LIBER PRIMVS.

HOMILIA I.

DEI omnipotentis aspiratione de Ezechiele propheta locuturus, prius debeo tempora & modos aperire prophetiæ; ut dum accessus ejus ostenditur, virtus melius cognoscatur. Prophetiæ tempora tria sunt, scilicet præteritum, præsens, & futurum. Sed sciendum est, quòd in duobus temporibus prophetia etymologiam perdit. Quia cum ideo prophetia dicta sit quòd futura prædicat, quando de præterito vel præsentem loquitur, rationem sui nominis amittit, quoniam non prodit quod venturum est, sed vel ea memorat quæ transacta sunt, vel ea quæ sunt. Quæ tamen tria prophetiæ tempora verius loquimur, si ex sacre scripturæ testimoniis ostendamus. Prophetia de futuro est: *Ecce virgo concipiet, & pariet filium.* Prophetia de præterito: *In principio creavit Deus calum & terram.* De illo enim tempore dixit homo, quo non erat homo. Prophetia de præsentem est, quando Paulus Apostolus dicit: *Si autem omnes prophetant, intret autem quis*
S. Greg. Tom. I.

Isai 7. c
Gen. 1. a

1. Cor. 14.

A infidelis vel idiota, convincitur ab omnibus, dijudicatur ab omnibus: occulta enim cordis ejus manifesta fiunt, & ita cadens in faciem adorabit Deum pronuncians quòd vere Deus in vobis sit. Cum igitur dicitur: *Occulta cordis ejus manifesta fiunt*, profectò monstratur quia per hunc modum prophetiæ spiritus non prædicat quod futurum est, sed ostendit quod est. Quo autem pacto prophetiæ dicatur spiritus qui nihil futurum indicat, sed præsens narrat? Qua in re animadvertendum est, quòd rectè prophetia dicitur, non quia prædicat ventura; sed quia prodit occulta. Rem quippe quamlibet sicut ab oculis nostris in futuro subtrahunt tempora, ita ab oculis nostris in præsentem subtrahit causa. Ventura etenim res occultatur in futuro tempore, præsens autem cogitatio absconditur in latenti corde. Est etiam prophetia præsens, cum res quælibet non per animum, sed per absentem locum tegitur, quæ tamen per spiritum denudatur. Et ibi fit præsens prophetantis animus, ubi per præsentiam non est corpus. Nam Giezi longè à Propheta recesserat, cum Naaman Syri munera percipiebat, cui tamen idem Propheta dicit: *Nonne cor meum in præsentem erat, 4. Reg. 5. d* quando reversus est homo de cursu suo in occursum tibi? Sciendum quoque est, quia prophetiæ tem-
CCc

ra invicem sibi concinunt ad probationem, ut aliquando ex futuris præterita, aliquando verò ex præteritis probentur futura. Dixerat enim Moyses: *In principio creavit Deus celum & terram.* Sed quis crederet quia verum de præterito diceret, si de futuro etiam aliquid non dixisset? In ipsius etiam libri fine, in cuius exordio illa de præterito dixerat, aliquid prophetiæ per Jacob vocem de venturis permiscuit, dicens: *Non auferetur sceptrum de Iuda, & dux de femoribus ejus, donec veniat qui mittendus est, & ipse erit expectatio gentium.* Qui etiam per semetipsum eundem qui mittendus erat, ei quem ducebat populo prophetavit, dicens: *Prophetam suscitabit vobis Dominus Deus vester de fratribus vestris, tanquam me: ipsum audietis. Erit autem, quicumque non audierit prophetam illum, exterminabitur de populo suo.* Cur ergo præteritis ventura permiscuit, nisi ut dum implerentur ea quæ de futuro prædiceret, ostenderet etiam quia de præterito vera dixisset? Quia itaque docuimus qualiter ex futurorum prophetia probentur præterita, restat nunc ut adhuc de sacris eloquiis ostendamus, quo modo in ipso prophetiæ spiritu ex præteritis probentur futura. Certè Rex Babylonius cum somnium vidisset, misit ad magos & ariolos, omnesque sapientes Babylonie convocavit, nec ab eis solummodo interpretationem somnij, sed etiam somnium quæsit: ut nimirum ex præterito colligeret, si quid in eorum responsionibus de venturo certum teneret. Qui cum dicere nulla potuissent, Daniel deductus ad medium est: qui de interpretatione somnij, & de narratione requisitus, non solum hoc respondit quod interrogatus est, sed ipsam somnij originem replicavit, dicens: *Tu Rex capisti cogitare in stram tuo quid esset futurum post hæc.* Et paulò post: *Tu Rex videbas, & ecce quasi statua una grandis, & cetera.* Cujus videlicet somnij mox ut ordinem dixit, quidquid ex eodem venturum sequebatur aperuit. Pensemus ergo ordinem prophetiæ. A cogitationibus venit ad somnium, à somnio pervenit ad futura. Qui ergo ipsam, ut ita dicam, radicem somnij protulit, profectò ex præteritis probavit, * quòd vera essent quæ de futuris diceret. Prophetia autem præsentis temporis nec præteriti attestazione indiget, nec futuri: quia cum res occulta per prophetiæ verba detegitur, veritati illius res ipsa quæ ostenditur, attestatur. Igitur quia de temporibus prophetiæ tractavimus, restat ut de modis ejus ac qualitatibus aliqua differamus. Spiritus quippe prophetiæ nec semper, nec eodem modo prophetæ animum tangit. Aliquando enim spiritus prophetiæ ex præsentis tangit animum prophetantis, & ex futuro nequaquam tangit: aliquando ex futuro tangit, & ex præsentis non tangit. Aliquando verò ex præsentis & ex futuro tangit: aliquando autem ex præterito, & ex præsentis, atque ex futuro pariter tangitur animus prophetantis. Aliquando tangit ex præterito prophetiæ spiritus, nec tangit ex futuro: aliquando autem tangit ex futuro, nec tangit ex præterito. Aliquando verò in præsentis ex parte tangit, & ex parte non tangit: aliquando in futuro ex parte tangit, & ex parte non tangit. Sed hæc ipsa, si possumus, eo ordine quo præmissa sunt, factæ scripturæ testimoniis ostendamus. Ex præsentis enim prophetiæ spiritus prophetantis animum tangit, atque ex futuro non tangit, sicut Joannes Baptista venientem Dominum videns, ait: *Eccè Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Sed cum jam moriturus esset, missis discipulis requirebat, dicens: *Tu es qui venturus es, an alium expectamus?* In quibus verbis ostenditur, quia in terris quidem venisse Redemptorem noverat, sed an per semetipsum ad aperienda inferni claustra descenderet, dubitabat. Ex præsentis ergo per prophetiæ spiritum tactus fuerat, qui humanitatem mediatoris

videns, & divinitatem ejus intelligens, confitebatur Agnum qui peccata mundi tolleret: sed tactus ex futuro non fuerat, quia adventum illius in infernum nesciebat. Aliquando verò prophetiæ spiritus animum prophetantis ex futuro tangit, atque ex præsentis non tangit, sicut apertè libri Geneleos historia testatur, cum Isaac Esau filium suum ad vendendum misit, cui minorem filium Rebecca ad benedicendum supposuit, qui hædinis pellibus indutus paterno palpatui corpus fraternum finxit. Cui ille minori filio tanquam majori benedictionem dedit, quæque ei essent longè futura nunciavit: sed quis esset qui coram se adlisteret, scire non potuit. Prophetiæ ergo spiritus ex futuro animum prophetantis tetigit, atque ex præsentis non tetigit, quando caligantibus oculis pater & ventura prædicebat, & præsentem filium nesciebat. Aliquando prophetantis animum ex præsentis pariter & ex futuro tangit: quod ex eodem libro Geneleos liquidò docemur. In illo quippe scriptum est, quia cum ad vitæ jam terminum propinquaret Jacob, ei duos filios suos Joseph fecit assistere, ut ex benedictione illius possent longè post futura promereri: cui majorem ad dexteram, minorem verò posuit ad sinistram. Cumque ille oculis senectute caligantibus, nepotes suos quis prior, quivæ esset minor, humano visu discernere nequaquam posset, ductis in obliquum brachiis, dexteram manum minori, sinistram majori imposuit. Quod dum corrigere filius vellet, dicens: *Non ita convenit pater, quia hic est primogenitus; audivit: Scio fili mi, scio: & iste quidem erit in populos, & multiplicabitur, sed frater ejus junior major illo erit.* Prophetiæ ergo spiritus ex præsentis pariter & ex futuro prophetantis animum tetigit, dum Jacob & ventura nunciabat, & eos quos corporeis oculis videre non poterat, ante se positos per spiritum discernere. Sic Ahia prophetæ animum prophetiæ spiritus ex præsentis atque ex futuro tetigerat, cum caligantibus oculis, eam quæ se esse aliam simulabat, & uxorem Hieroboam esse cognovit, & quidquid ei futurum esset, aperuit, dicens: *Ingressere uxor Hieroboam, quare aliam te esse simulat? Ego autem missus sum ad te durus nuntius. Vade & dic Hieroboam: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Quia operatus es mala super omnes qui fuerunt ante te, & fecisti tibi deos alienos & conflabiles, ut me ad iracundiam provocares, me autem projecisti post corpus tuum: idcirco ego inducam mala super domum Hieroboam.* Ex præsentis ergo atque ex futuro pariter prophetantis animus tactus fuerat, qui & ingredientem deprehendere potuit, & ei ventura nunciare. Aliquando autem ex præterito & ex præsentis, atque ex futuro pariter animus tangitur prophetantis, sicut Elizabeth venire ad se Mariam conspiciens, quia incarnatum Verbum gestaret in utero agnovit, eamque jam Domini sui matrem vocavit, dicens: *Vnde hoc mihi, ut veniat mater Domini mei ad me?* De cujus conceptione per Angelum quoque ad Joseph dicitur: *Quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est.* Quæ videlicet Elizabeth dixit: *Beata quæ credidisti, quoniam perficientur ea quæ dicta sunt tibi à Domino.* Dicens enim: *Beata quæ credidisti,* apertè indicat, quia verba Angeli quæ dicta ad Mariam fuerant, per spiritum agnovit: atque subjungens: *Perficientur ea quæ dicta sunt tibi à Domino,* quæ eam etiam in futuro sequerentur, prævidit. Simul ergo de præterito & præsentis, atque ex futuro per prophetiæ spiritum tacta est, quæ & eam promissionibus Angeli credidisse cognovit, & matrem nominans, quia Redemptorem humani generis in utero portaret intellexit; & cum omnia perficienda prædiceret, quid etiam de futuro sequeretur aspexit. Aliquando verò prophetiæ spiritus ex præterito tangit animum, nec tangit ex futuro, sicut in

Gen. 1. a

Gen. 49. b

Dan. 18. c

Dan. 2. c

Ibid.

Ibid.

* quàm

Joan. 1. d

Matt. 11.

Gen. 27. c

Gen. 48. e

1. Reg. 14. b

Luc. 1. d

Matt. 1. d

Luc. 1. g

Paulo Apostolo aperte ostenditur, qui discipulis A
Gal. 1. b dicit: *Notum vobis facio fratres Evangelium, quod evangelizatum est à me, quia non est secundum hominem: neque enim ego ab homine accepi illud, neque didici, sed per revelationem Iesu Christi.* Unde aliis quoque discipulis dicit: *Secundum revelationem notum factum est mihi sacramentum.* Qui tamen hoc ipsum Evangelium quod per revelationem cognoverat, cum Hierosolymam predicaturus ascenderet, ait: *Ecce ego alligatus spiritu vado in Hierusalem, que in ea ventura sunt mihi ignorans.* Hoc quippe Evangelij sacramentum est, quia Unigenitus Patris incarnatus atque perfectus homo factus est, qui crucifixus; mortuus, & sepultus, die tertia surrexit; die quoque quadragesima ascendit in caelum, atque in dextera Patris sedet. **B**
 Qui ergo per revelationem Evangelium agnovit, prophetie spiritu de preterito tactus est: sed quia quid pro eodem Evangelio passurus esset ignoravit, de futuro proculdubio tactus non est. Nam sic dicit: *Nisi quod Spiritus sanctus per omnes civitates protestatur mihi, dicens: Quoniam vincula & tribulationes Hierosolymis me manent: aperte ostendens, quia ea que ipsi futura essent, aliis de ipso revelata erant, non autem ipsi de se, sicut de illo per Agabum dicitur: Virum, cuius hac zona est, ita alligari oportet in Hierusalem.* Aliquando autem prophetie spiritus tangit ex futuro, nec tangit ex preterito; sicut de Elisei facto scriptum est, quia cum unus ex filiis prophetarum materiam succideret, huic ferrum securis in aquam cecidit, qui exclamavit: *Heu heu Domine mi, & hoc ipsum mutuo acceperam. Dixit autem homo Dei: Vbi cecidit? At ille monstravit ei locum. Præcidit ergo lignum, & misit illuc, natavitque ferrum.* In quo videlicet Prophetæ facto cognoscitur, quia qui requirit ubi ceciderat, quid esset facturus noverat: sed tamen cum requirit, constat quia ubi ferrum cecidisset ignorabat. Prophetie ergo spiritus Elisei mentem ex futuro tetigerat, sed ex preterito non tangebatur, qui & ferrum in profundis demersum, quia revocaturus esset ad superficiem, scire potuit; sed ubi ceciderat, omnino nescivit. Aliquando verò prophetie spiritus in presenti ex parte tangit, & ex parte non tangit. Quod Petri Apostoli historia testatur, cum missi ad eum à Cornelio milites, ei sunt per spiritum nuntiati: scriptum quippe est: *Et dixit spiritus ei: Ecce viri tres quarunt te. Ad quos ille descendit, & requirens dixit: Qua causa est propter quam venistis? In cuius verbis ostenditur, quia eandem causam per spiritum non audiverat, quam à militibus requirebat. In presenti ergo mentem Petri spiritus ex parte tetigerat, & ex parte non tetigerat, qui & adesse milites dixit, & pro qua causa venerant, tacuit. Aliquando spiritus prophetie in futuro ex parte tangit, & ex parte non tangit; sicut prophetarum filij de auferendo Elia ad Elisæum dicunt: *Nunquid nosti, quia hodie Dominus tollat dominum tuum à te? Quo tamen ablato, sese per diversa dispergunt, eumque in rupibus & vallibus quaerunt. In futuro ergo eorum mentem prophetie spiritus ex parte tetigerat, & ex parte non tangebatur, quando eum, quem tollendum noverant, non inveniendum quaerebant. Ex parte itaque tacti sunt, atque ex parte non tacti: quia & sciebant quod tolli posset, & nesciebant quod inventi non posset. Idem quoque Elifæus per prophetie spiritum de futuro ex parte tactus est, & ex parte non tactus, cum Regi Israel diceret: *Percute jaculo terram.* Et cum percussisset tribus vicibus, & stetit, iratus est contra eum vir Dei, & ait: *Si percussisses quinquies, aut sexies, sive septies, percussisses Syriam usque ad consumptionem: nunc autem tribus vicibus percussies eam.* Qui itaque noverat, quia toties percuteret Syriam, quoties percussisset terram; **S.** Greg. Tom. I.**

sed cum ei diceret, *Percute terram;* quoties eam percussurus esset ignorabat, quippe quia & indignatus est terram tertio fuisse percussam; profecto constat quia de futuro ex parte tactus fuerat, & ex parte non tactus, qui Syriam percutei prædixit; sed terram amplius percutei voluit. Sic Samuël cum ad unguendum David à Domino mitteretur, respondit: *Quo modo vadam? Audiet enim Saul, & interficiet me.* Qui & David unxit, nec tamen à Saule non esset occidendus ignorabat. Sciendum quoque est, quod prophetæ quidam è proximo tanguntur, atque è longinquo minimè tanguntur; alij verò è longinquo, & non tanguntur à proximo; alij autem è è longinquo, & è proximo, prophetie spiritus tanguntur. Nam quidam tanguntur è proximo, & non è longinquo, sicut Samuël perisse asinas noverat, easque inventas esse nunciavit, & Saul Regem futurum prædicit: David quoque quia in ejus regno succederet, nunciat; sed quia patet Regis æterni futurus sit, non prædicit. Quidam verò tanguntur è longinquo, & non tanguntur è proximo, sicut idem David incarnandum Dei Unigenitum noverat, de Judæa dicens: *Homo factus est in ea, & ipse fundavit eam Altissimus.* Atque hunc ad caelos ascensurum, & ad Patris dexteram scissurum intelligit, dicens: *Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis.* Et tamen multa quæ è vicino acta sunt, minimè prævidit. Ut enim pauca de multis loquar, servum Miphiboseth Sibam contra suum dominum mentientem non intellexit; & Amasa promittens, dicit: *Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, si non magister militia fueris coram me omni tempore pro Joab: videlicet quid sequeretur ignorans; quia Amasa idem non solum principatum militiae pro Joab non susceperat, sed etiam per Joab post paululum vitam finiret. Et cum templum Deo construere voluit, quid è vicino sequeretur nesciens, prophetam alterum requisivit. Quidam verò è è longinquo tanguntur, & è proximo; sicut Ilia longè post futura præ-nunciavit, dicens: *Ecce virgo concipiet, & pariet filium. & vocabitur nomen ejus Emmanuel.* De quo rursus ait: *Parvulus natus est nobis, & filius Isai. & datus est nobis: & factus est principatus ejus super humerum ejus, & vocabitur nomen ejus, admirabilis, consiliarius, Deus, fortis, pater futuri seculi, princeps pacis. Multiplicabitur ejus imperium, & pacis non erit finis.* Qui etiam de Ezechia rege prophetie spiritu tactus est è vicino, quia eum de infirmitate sua surgere prædixit, & quot annis post infirmitatem viveret, nunciavit. Aliquando verò prophetie spiritus prophetis deest, nec semper eorum mentibus præsto est, quatenus cum hunc non habent, & se hunc agnoscant ex dono habere eum habent. Unde Elifæus cum stentem Sannitem mulierem à suis pedibus per Giezi puerum avelli prohiberet, dixit: *Dimitte illam, anima enim ejus in amaritudine est, & Dominus calavit à me, & non indicavit mihi.* Sic quoque cum eum Josaphat de futuris requireret, & prophetie ei spiritus deesset, psalterium fecit applicari, ut prophetie ad hunc spiritus per laudem psalmodie descenderet, atque ejus animum de venturis repleret. Vox enim psalmodie cum per intentionem cordis agitur, per hanc omnipotenti Domino ad cor iter paratur, ut intentione menti vel prophetie mysteria, vel compunctionis gratiam infundat. Unde scriptum est: *Sacrificium laudis honorificabit me, & illic iter est quo ostendam illi salutare Dei.* Quod enim Latine salutare, hoc Hebraicè Iesus dicitur. In sacrificio igitur laudis sit*

Jesu iter ostensionis : quia dum per psalmodiam A
compunctio effunditur, via nobis in corde fit, per
quam ad Jesum in sine pervenitur, sicut ipse de
sua ostensione loquitur, dicens : *Qui diligit me,*
diligetur à Patre meo : & ego diligam eum, & ma-
nifestabo ei meipsum. Hinc quoque scriptum est :
Cantate Domino, psalmum dicite nomini ejus : iter
facite ei qui ascendit super occasum, Dominus no-
men est ei. Ipse etenim super occasum ascendit, qui
mortem resurgendo calcavit. Cui dum cantamus,
iter facimus, ut ad nostrum cor veniat, & sui nos
amoris gratia accendat. Quia autem prophetis pro-
phetiæ spiritus non semper adest, etiam vir Dei
indicat, qui contra Samariam missus, mala quæ
ei ventura erant, nunciavit : qui tamen prohibi-
tus à Domino in via comedere, propheta falsa
persuasione deceptus est : quem fallax sermo non
deciperet, si prophetiæ spiritum præsentem habuisset.
Sciendum quoque est, quod aliquando propheta
sancti dum consuluntur, ex magno usu pro-
phetandi quædam ex suo spiritu profertur, & se
hæc ex prophetiæ spiritu dicere suspicantur : sed
quia sancti sunt, per sanctum Spiritum citius cor-
recti, ab eo quæ vera sunt audiunt, & semetip-
sos quia falsa dixerint, reprehendunt. Nathan et-
enim prophetam sanctum virum fuisse quis nesciat?
Qui David regem & de culpa aperte reprehendit,
& quæ ei pro culpa eadem essent ventura nuncia-
vit : quem tamen dum idem David quia templum
Deo vellet construere, requisisset, illico respondit :
Omne quod est in corde tuo, vade & fac, quia Do-
minus tecum est. De quo illic statim subditur : *Fa-*
ctum est autem in nocte illa, & ecce sermo Domini
ad Nathan, dicens : Vade & loqueris ad servum
meum David : Hæc dicit Dominus Deus : Num-
quid tu edificabis mihi domum ad habitandum ?
Neque enim habitavi in domo ex die qua eduxi filios
Israel de terra Aegypti usque in diem hanc. Et paulo
post : *Cum completi fuerint dies tui, & dormieris*
cum patribus tuis, suscitabo semen tuum post te,
quod egredietur de uero tuo, & firmabo regnum
ejus : ipse edificabit domum nomini meo. Ecce Na-
than propheta, qui prius Regi dixerat : *Vade &*
fac ; ipse postmodum prophetiæ spiritu edoctus,
hoc fieri non posse denunciavit, & Regis consiliis
& suis sermonibus contradixit : quia quod ex suo
spiritu dixerat, falsum fuisse deprehendit. Qua in
re inter prophetas veros ac falsos ista distantia est :
quia prophetæ veri si quid aliquando per suum
spiritum sanctum eruditi citius corrigunt. Prophe-
tæ autem falsi & falsa denunciant, & alieni à san-
cto Spiritu in sua falsitate perdurant. Considera-
tis igitur prophetiæ temporibus & modis, intue-
ri libet qualiter omnipotens Deus ad profectum
hominum suæ iræ moderamina dispensat. Israëliti-
cus quippe populus conditori suo deliquerat, &
idcirco Regi Babylonio in captivitate serviebat ;
cum quo tamen Ezechiel propheta in captivitatem
mittitur, quem divina gratia ita sibi placabilem
fecerat, ut per eum ventura quæque prædiceret,
& afflicti populi mentem consolari dignaretur.
Consideremus ergo, si possumus, quanta est dis-
pensatio supernæ pietatis : quia sic iratus est popu-
lo suo Dominus, ut tamen omnimodo non irasce-
retur. Nam si iratus non esset, in captivitatem
populum minimè tradidisset : & si omnimodo ira-
tus esset, electos suos in captivitatem cum illo
non mitteret. Sed agit hæc divina misericordia,
ut ex una eademque re, ex qua carnalibus dat fla-
gellum, ex ea spiritualibus virtutis præster incre-
mentum. Cumque illos per tribulationem purgat,
istos ex societate tribulantium ad majora prome-
renda excitat. Et sic injustis irascitur, ut tamen
eorum corda per justorum consortium consoleretur,

ne si omni modo deserat, nullus post culpas ad ve-
niã redeat. Tenendo igitur repellit, & repellendo re-
net, quando cum his quos dijudicat, simul in tribula-
tionem mittit quos amat. Quis ista tante pietatis
viscera pensare sufficiat ? Quod & culpas populi
Dominus sine vindicta non deserit, & tamen delin-
quentem populum à se fundit, & tamen non repellit.
Sic cum Moytes ad repromissionis terram explo-
ratores duodecim misisset, ex quibus eum decem
postmodum desperationem populo facerent, idem
populus in ira murmuracionis accensus, seductum
se à Domino esse conquestus est, ut ejus cadave-
ra jacerent in deserto. Cui omnipotens Deus ira-
tus, dixit quod nullus eorum in terram repromis-
sionis intraret. Quo terrore compuncti, pravè se
egisse cognoverunt, sese in lacrymis affligerunt,
& accincti armis, protinus cæperunt contra hos-
tes ascendere, ut repromissionis terram post la-
crymas intrare potuissent. Quibus per Moysem Do-
minus dicit : *Dic eis, Nolite ascendere, neque pu-*
gnetis ; non enim sum vobiscum ; ne cadatis coram
inimicis vestris. Quia in re pensandum est, si cum
ipsis non erat, cur eos ne eaderent, ascendere pro-
hibebat ? Si autem cum ipsis erat, quid est quod
ait : *Non enim sum vobiscum ?* Sed mira dispensa-
tione disciplina ac misericordiæ, & cum ipsis erat,
& cum ipsis non erat. Cum ipsis non erat ut vin-
cerent, sed tamen cum ipsis erat, ne ab hostibus
perirent. O ineffabilia pietatis viscera ! Culpas in-
sequitur, & tamen peccantes protegit. Iratum se
indicat, & tamen ab hostibus defendit. Sic ple-
rumque parvulo filio delinquenti irascitur mater,
reprehendit, increpat, verberat : sed si hunc in
præceptis ire confpexerit, ubi in mortis periculũ ruat,
manum tendit & * retrahit ; & quæ sic irata ver-
beraverat ac si non diligeret, sic * diligenter retinet,
ac si irata non verberasset. Hæc in sola præfatio-
ne colloquentes, navigij nostri quasi intra portum
exercitium fecimus, ut ad indaganda prophetiæ
mysteria, velut in immensitate pelagi, post vela
pandamus. Quod tamen non in nostra virtute præ-
sumimus, sed in eo qui linguis infantium facit di-
sertas : quia spiritus Domini replevit orbem terra-
rum, & hoc quod continet omnia, scientiam habet
voci. Omnipotens enim Deus, sermo Patris om-
nipotentis est : & qui de illo loqui concupiscimus,
muti in illo nullo modo erimus. Dabit verba utilia
omnipotens Verbum, quod pro nobis incarnatum
vivit & regnat cum Patre in unitate Spiritus sancti
Deus, per omnia secula sæculorum, Amen.

HOMILIA II.

Et factum est in tricesimo anno, in quarto,
in quinta mensis, cum essem in medio ca-
ptivorum juxta fluvium Chobar, aperti
sunt cali, & vidi visiones Dei. In quinta
mensis, ipse est annus quintus transmigra-
tionis regis Joachin, factum est verbum
Domini ad Ezechielem filium Buzi, sacer-
dotem in terra Chaldaeorum, secus flumen
Chobar : & facta est super eum ibi manus
Domini. Et vidi, & ecce ventus turbinis
veniebat ab Aquilone, & nubes magna,
& ignis involvens, & splendor in circuitu
ejus : & de medio ejus quasi species electri,
id est, de medio ignis. Et in medio ejus si-
militudo quatuor animalium : & hic aspe-
ctus eorum, similitudo hominis in eis.

Vsus prophetiæ locutionis est, ut prius per
nam, tempus, locumq; describat, & postmodum
dicere mysteria prophetiæ incipiat ; quatenus ad ve-

1. Jan. 14. c

Psal. 67.

3. Reg. 13.

2. Reg. 7.

ibid.

ibid.

Ezec. 4. d

Num. 13. 9

14. 4

Deut. 1. 8

* al. retinet

* al. dili-

gendo.

Sap. 10. d

Sap. 1. b